

lige er gjenoptaget, og en, som gjaldt fra 1878—84. Den Forpagtningsafgift, der gjaldt fra 1878—84, og som Ministeren betragter som altfor høi, saa høi, at der ikke kan være Tale om, at den kan svares, udgjorde 32 Kr. pr. Td. Land eller lidt over 300 Kr. pr. Td. Hartkorn. Vil man nu se, hvad det svarer til for Værdien af en sjællandsk Eiendom, saa maa man herfra trække et vist Beløb til Hovedvedligeholdelse og Nybygning, thi, som det jo fremgaar af selv det foreliggende Finanslovsforslag, paahviler der Staten en Hovedvedligeholdelsesforpligtelse og en Forpligtelse til Opførelse af nye Bygninger. Vi se, at der paa Finanslovsforslaget er krævet en Bevilling af omtrent 24,000 Kr. til Opførelse af en Meieribygning der, vi se ogsaa, at der er ydet et Dræningslaan, og selv om man formelt kan sige, at det indbrages under den nye Forpagtningsafgifts Ansættelse, er det dog reelt ikke Tilfældet, thi der har ikke fundet nogen Forhøielse Sted i Forpagtningsafgiften sidste Gang i den Anledning; det er i Virkeligheden Noget, der glider bort, naar en ny Forpagtning indtræder, og hvor lidt eller meget Hensyn der tages dertil, spores ikke tynderlig. Alle Nybygninger og Hovedvedligeholdelse paahviler imidlertid Sorø Akademi som Eier, og derfor maa fradrages et Beløb i Forpagtningsafgiften. Hvor stort man vil ansætte dette Fradrag, skal jeg ikke kunne sige, men ganske lille er det ikke, naar man ser, at det medfører saadanne Udgifter, som her paa Finansloven ere anslaaede til 24,000 Kr.; denne Sum repræsenterer omtrent $1\frac{1}{2}$ Mars Forpagtningsafgift. Hvis vi nu gik ud fra 32 Kr. pr. Td. Land, vilde det svare til en Værdi af 800 Kr. pr. Td. Land til en Kapitalisering af 4 pCt., men efter hvad jeg nylig bemærkede, kan det, naar Nybygninger og Vedligeholdelse regnes med, ikke ansættes høiere end til 700 Kr. pr. Td. Land, naar vi som sagt kapitalisere Forpagtningsafgiften 32 Kr. pr. Td. Land til 4 pCt. Men en Kapitalisering til 4 pCt. kan ikke lægges til Grund ved Kapitaliseringen af en Eiendom, thi Prioritetslaan kan man i Gjennemsnit ikke opnaa ringere end til $4\frac{1}{2}$ pCt.; selv Kreditforeningslaan vil jo med Omkostninger og Kurstab gaa ned til omtrent 90 pCt., hvilket svarer til $4\frac{1}{2}$ pCt. p. a., og senere Prioriteter maa man som oftest give 5 pCt. for. Det er kun et forholdsvis ringe Beløb af Laan, der naas til 4 pCt., og dog er der en Del Provision og Omkostninger forbundne dermed, altsaa mindre end $4\frac{1}{2}$ pCt. kan man ikke lægge til Grund ved en Kapitalisering, og gjør man det, kommer man endnu lavere ned.

Hvis man skulde gaa ud fra dette som Grundlag, vilde en sjællandsk Eiendom ikke være mere værd end 6 à 700 Kr. pr. Td. Land i Almindelighed. Dette er saa endog en Hovedgaard, og skjøndt det af Anmærkningerne til Finansloven ses, at der skal svares af to Parceller 40 Tdr. Byg aarlig i Kirketiende, tillader jeg mig dog at betvivle, at der hviler fuldstændig Tiendepligt paa den omhandlede Eiendom; det er vist meget langt fra, at det er Tilfældet. Det er altsaa en til Dels tiendefri Eiendom, der ikke skulde være mere end 6 à 700 Kr. værd pr. Td. Land af en Tagt, som svarer til Middeltagten paa Sjælland og Verne; herefter kunde altsaa en tiendepligtig Eiendom næppe være 600 Kr. værd. Jeg tillader mig at spørge de ærede Herrer Medlemmer, som ere Landmænd, om de tro, at den naturlige Pris paa Eiendomme kan antages at være falden saa dybt, at en tiendepligtig Jord paa Sjælland af Middelbonitet ikke skulde være mere værd end næppe 600 Kr. pr. Td. Land, hvilket bliver Tilfældet, naar jeg tager til Udgangspunkt den Forpagtningsafgift, som den høitærede Minister ansaa for saa høi, at der ikke kunde være Tale om at opretholde den; naar vi se hen til den Forpagtningsafgift, den høitærede Minister har indrømmet, at der nu skal svares, finde vi, at den ikke udgjør mere end $\frac{3}{4}$ deraf, og derefter vil en sjællandsk til Dels tiendefri Eiendom kun være mellem 4—500 Kr. værd pr. Td. Land, og en tiendepligtig Eiendom omtrent 400 Kr. værd pr. Td. Land. Dette anser den høitærede Minister herefter for at være en naturlig og rimelig Værdi af en sjællandsk Eiendom. Jeg tror, at disse Tal, som ikke ville kunne modsiges, tilstrækkelig ville vise, hvor stor en Foræring der er givet ved den Forandring, der her er foregaaet. Nu bemærkede den høitærede Minister, at den forrige Forpagters Enke var paa Randen af en Fallit, og at man derfor var nødt til at hæve Forpagtningen. Det er meget muligt, at man kunde være nødt dertil, men dette beviser Intet; thi det er mig ikke bekendt, hvorvidt den afgaaede Forpagter var en særlig fremragende Landmand, eller hvorvidt Gaarden er drevet paa den Maade, som en Gaard paa 6 à 700 Tdr. Land bør drives, og det er vistnok heller ikke den høitærede Minister bekendt. Hvor Meget der kan bringes ud af Gaarden, beror paa, hvorledes den drives. Men lad hele dette Forhold fare, at man hævede Forholdet til den afdøde Forpagters Enke paa Grund af Omstændighederne og allerede af den Grund, at der maaske ikke var Mere at faae, men naar der nu spørges